

19003
G16-137

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : 14399437-010.09- 25977
Konu : 7/19003 Esas No.lu yazılı soru önergesi

18.03.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21/03/2013 tarihli ve 114397 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Dr. Sezgin TANRIKULU'nun 7/19003 Esas No.lu yazılı soru önergesi ile ilgili olarak yapılan incelemede;

Söz konusu önergede değinilen Azot Oksit'in (NO_x) günlük değerleriyle ilgili gerek Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğinde gerekse Avrupa Birliği limit değerlerinde herhangi bir sınır belirlenmediği, yine Azot Dioksit'in (NO₂) Avrupa Birliği limit değerine göre günlük değerinin belli olmadığı, sadece Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliğine göre NO₂'in günlük limit değerinin 300 µg/m³, yıllık limit değerinin ise 68 µg/m³ olduğu, buna göre; NO₂ için günlük ve yıllık ortalama değerler dikkate alındığında İstanbul il genelinde Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği limit değerlerinin bugüne kadar aşılmadığı,

İstanbul ilinde kömür kullanımı nedeniyle havadaki NO_x ve NO₂ miktarında beklenen artış oranını tespit etmenin mümkün olmadığı, evsel ısınma ve kömür kullanımından kaynaklanan NO_x emisyonlarının, toplam NO_x emisyonları içerisinde çok küçük bir paya sahip olduğu ve kömür kullanımı nedeniyle NO_x'lerde herhangi bir artışın beklenmediği,

Yüksek NO_x değerlerinin insan ve çevre sağlığına etkileri ve alınacak tedbirler ile ilgili bilgiye Çevre ve Şehircilik Bakanlığının www.havaizleme.gov.tr web adresinden ulaşılabildiği,

Kentlerdeki hava kirliliğinin kontrolü, kirleticilerle kaynakların farklılığı ve değişkenliği düşünüldüğünde hava kirliliğinin kontrolünün, su veya toprak kirliliğinin kontrolüne göre çok daha zor olduğu, doğal ve antropojenik kaynaklardan emisyonların sürekli olarak atmosfere verilmesi, kirleticilerin atmosferik dispersiyonu ve uzun mesafeler boyunca taşınmasının hava kalitesi yönetimini problemlile kılan başlıca faktörler olduğu,

Kirleticilerle kaynaklar; kirleticilerle parametreye, meteorolojik ve topoğrafik koşullara ve mevsimlere göre farklılıklar gösterebileceğinden tüm kirleticiler için kapsamlı ve uzun bir periyodu kapsayacak bir değerlendirme yapmanın, bu kaynakların kent hava kirliliğinde ne derece etkili olacağını belirlemek adına, çok daha isabetli olacağı, dolayısıyla kentlerin hava kalitesi yönünden değerlendirilmesi yapılırken 1-2 yıllık ortalamalar yerine eğilimlere bakılmasının gerektiği,

81 il merkezinde kurulu bulunan hava kalitesi ölçüm istasyonlarının bakım, onarım ve kalibrasyon işlemleri ile elde edilen verilerin doğrulamalarının yapılması, değerlendirilmesi, bültenlerinin oluşturulması, istatistiki bilgilerinin kamuoyunun bilgisine sunulması yetkisinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü Hava Yönetimi Dairesi Başkanlığında olduğu, Hava Kalitesi Bültenleri'nin, her ay düzenli olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığının web sayfasında yayınlandığı,

f

İstanbul hava kalitesi ölçüm sonuçlarının İstanbul Büyükşehir Belediyesinin resmi internet sayfasında (www.ibb.gov.tr) bulunan "hava kalitesi" linkinde yayınlandığı, ayrıca 2007 yılı Şubat ayından itibaren Çevre ve Şehircilik Bakanlığının internet sitesinde yayınlandığı ve bu hizmet sayesinde hava kalitesinin saatlik izlenebildiği, yine, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin laboratuvarlarında ölçülen hava kalitesi ölçüm değerlerinin her gün Çevre ve Şehircilik Bakanlığının www.havaizleme.gov.tr adresinde yayınlandığı ve bilgilerin saat başı güncellendiği,

Öte yandan; İstanbul Büyükşehir Belediyesince hava kalitesinin daha da iyileştirilmesi için yapılan bazı çalışmaların aşağıda açıklandığı;

a) Doğalgazın yaygınlaştırılması: Hava kirliliği ile mücadelede en etkili yöntemin temiz yakıt kullanmak olduğu, bu nedenle de doğalgazı yaygınlaştırma çalışmalarının büyük bir hızla yürütüldüğü, İGDAŞ'ın abone sayısının 2012 yılı sonu itibariyle 5 milyon üzerinde olduğu,

b) Kaliteli kömür temini ve denetimleri: Hava kirliliğinin azaltılabilmesi için kaliteli kömür kullanılmasının gerektiği, bu nedenle de Büyükşehir Belediye Başkanlığının önerisiyle 1995 yılından itibaren alınan İstanbul İl Mahalli Çevre Kurulu Kararlarıyla İstanbul ilinde tüketilecek kömürlere (ithal, yerli, briket kömürlere) kalite standardının getirildiği ve tüketime sunulacak kömürlerin mutlaka iyileştirme-zenginleştirme tesislerinde işleme tabi tutulan torbalanmış kömür olmalarının sağlandığı, ilde kullanılan kömürlerin belirli bir kaliteye getirilerek daha az tüketilmesinin sağlandığı, daha önceki yıllarda kalite olarak uygun olmayan kömürlerin kullanımının 8-10 milyon tonu bulduğu, oysa kaliteli kömür kullanımının temini ile bu rakamın 2012-2013 kış sezonu için 1 milyon tonun altına düşürüldüğü, izin belgeli olarak sevk edilen kömürlerin, İl Mahalli Çevre Kurulu Kararlarıyla belirlenen özelliklere haiz olup olmadıklarının kontrolü için şehir içinde satış yerlerinden alınan numunelerin Büyükşehir Belediyesine ait Yenibosna'da bulunan tam teşekküllü ve bünyesinde uzman elemanlar çalıştıran, ayrıca TÜRKAK tarafından akredite belgesine haiz Çevre ve Yakıt Analiz Laboratuvarında analiz edildiği, analizler sonucunda, İl Mahalli Çevre Kurulunca belirlenen özelliklere uygun olmayan kömürlerin satışının engellendiği ve ilgilileri hakkında yasal işlemlerin uygulandığı,

Ayrıca, 2010 ve 2012 yılları arasında Büyükşehir Belediyesi zabıta ekiplerince kömür taşıyan araçlara yönelik olarak yapılan denetim ve kontrollerde kaçak kömür tespit edilmediği, araçlardan alınan kömür numunelerinin analiz edilmek üzere Büyükşehir Belediyesinin çevre ve yakıt analiz laboratuvarına gönderildiği,

Kömür yardımlarının her yıl Bakanlar Kurulunca alınan "fakir ailelere kömür yardımı yapılması"na ilişkin karar doğrultusunda Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca yapıldığı, karara göre; dağıtılan kömürün niteliğinin Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yayımlanan Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinde belirlenen yerli kömür standartlarına uygun olmasının gerektiği, İstanbul ilinde tüketilecek kömürlerde ise sanayi, konut ve nüfus yapısı da dikkate alınarak İl Mahalli Çevre Kurulunca belirlenen yerli kömür standardının arandığı, İl Mahalli Çevre Kurulu kararında yer alan yerli kömür standardının Yönetmelik değerlerine göre daha hassas tutulduğu,

İstanbul ilinde doğalgazın yaygın bir şekilde kullanıldığı, bununla birlikte ihtiyaç sahiplerine yönelik dağıtılan kömürlerin hava kirliliğine neden olmaması ve yardım amaçlı kömür kalitesinin de İl Mahalli Çevre Kurulunca belirlenen yerli kömür standartlarına uygun olması için ilgili birimlerle gerekli yazışmaların yapıldığı, bunun dışında Büyükşehir Belediyesince gerekli denetimlerin yapıldığı ve kalitesiz kömürlerin tüketimine engel olduğu, kalitesiz kömür sevk edenler hakkında idari yaptırımın uygulandığı,

c) Ulaşım yatırımları: 2004-2011 yılları arasında ulaşımaya yapılan yatırımın toplam yatırım miktarının %53'ünü oluşturduğu, raylı sistemlerin ulaşımındaki payının %8'den %13'e çıkarıldığı, yatırımlar tamamlandığında bu payın %31'e yükseleceği, toplu taşıma sistemlerinin yaygınlaşmasıyla hem ortalama yolculuk sürelerinin kısaldığı hem de özel araç kullanıcılarının azaldığı, örneğin metrobüs sisteminin devreye girmesiyle daha fazla yolcu taşınmaya başlandığı, bu sayede günlük 242 ton akaryakıt tasarrufunun sağlandığı, özel araç kullanıcılarından metrobüsü tercih edenler de göz önünde bulundurulduğunda trafikten atmosfere salınan hava kirleticilerde azalma olduğu,

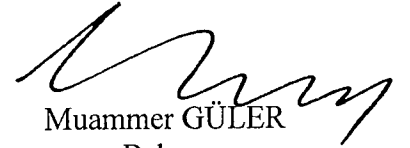
d) Ulaşım araçlarının birbirleriyle koordinasyonunun sağlanması ve park et ve devam et (P&R: Park and Ride) uygulamalarının yaygınlaştırılması: Ulaşım koordinasyonunun sağlanması ve toplu ulaşımın teşvik edilerek araç emisyonlarının azaltılması amacıyla metrobüs başlangıç noktalarında 8 bin araçlık otopark yapıldığı ve gün içerisinde yoğun ve uzun mesafeli olarak araç kullanan kişilerin metrobüs, metro gibi toplu ulaşım araçlarıyla gideceği yere ulaşımının daha kısa sürelerle indirildiği,

Akıllı ulaşım sistemleri ile trafik kontrol merkezi, çağrı merkezi, trafik kameraları, trafik ölçüm sistemleri, web uygulamaları, değişken mesaj sistemleri, online kavşak kontrol sistemi, cep trafik, emniyet şerit ihlal tespit sistemleri gibi uygulamalar sayesinde trafik sıkışıklığı ve trafikten kaynaklanan emisyonların azaltılmakta olduğu, örneğin anayol akışının gereksiz kesilmesini önlemek için sinyalizasyon kavşaklardaki bağlantı yollarına yerleştirilen sensörler ile bağlantı yolunda araç olup olmaması durumuna göre sinyal sürelerini otomatik olarak ayarlayan online kavşak sistemi sayesinde bir kavşak bazında yapılan çalışmada yılda 50 ton CO2 emisyonu azaltılabileceğinin hesaplandığı,

e) Yeşil alan çalışmaları: 5 yılda İstanbul'a yaklaşık 18 milyon m² yeni yeşil alan kazandırıldığı, 8 yılda 1 milyon 107 bin ağacın dikildiği,

f) Sanayi tesislerinin denetimi: Hava kirliliği yönünden denetimlerin İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından yapıldığı, 1. Sınıf GSM'lere ruhsat verme yetkisine haiz Büyükşehir Belediyesince, yönetmeliklerde belirtilen şartları sağlamayan veya şikayete konu emisyon iznine tabi tesislerin İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğüne bildirildiği, sanayi tesisleriyle ilgili zaman zaman müşterek denetimlerin yapıldığı anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Muammer GÜLER
Bakan